

Thema: Vertrouwen

PREEK

naar aanleiding van Hebrëëën 11,1-12

op zondag 24 januari 2021

Liturgie

Mededelingen van de kerkenraad

Votum en groet

Psalm 62 : 1,5 Mijn ziel is stil tot God mijn Heer

https://www.youtube.com/watch?v=UBt_orHIW34

Gebed

Gezang 238 GK 'k Stel mijn vertrouwen

<https://www.youtube.com/watch?v=IEb4yF9R0cU>

Schriftlezing: Hebrëëën 11,1-12

Preek – Vertrouwen

LB 904 : 1,3,5 Beveel gerust uw wegen

<https://www.youtube.com/watch?v=uxFxW3RGTLs>

Opwekking 347 – Ik geloof in God de Vader

<https://www.youtube.com/watch?v=vYSQ2pkK490>

Dankzegging en voorbede

Collectemoment

Ontmoeting met...

LB 801: 1,2,3,4 Door de nacht van strijd en zorgen

<https://www.youtube.com/watch?v=xK-AERfQiOc>

Zegen

Better Than Life – Shane & Shane

<https://www.youtube.com/watch?v=UdS6fFDf170>

Jongens en meiden,

Ik vond in een heel dik boek voor grote mensen een mooi verhaal dat ik jullie graag wil vertellen. Het gaat over twee heel kleine kinderen. Een tweeling. Ze zitten nog in de buik van de moeder, want ze zijn nog niet eens geboren. Zo klein zijn ze.

Samen gaan ze in de buik van hun moeder op zoek in de wereld waarin ze in zitten (en waar je zelf ook in zat, toen je nog niet geboren was) en ze ontdekken hun navelstreng. Weet je wat een navelstreng is? Dat is de soort levende buis waarmee een baby in de buik verbonden is met de moeder. Ze vinden het prachtig dat ze door middel van die buis, die navelstreng, verbonden zijn met hun moeder.

Maar de tijd gaat door. De tweeling merkt dat het verandert in hun wereld in de buik van hun moeder. Ze merken dat als het zo doorgaat er wel een eind aan hun verblijf in die buik moet komen.

Maar ik wil hier helemaal niet vandaan – zegt de ene.

- Ik wil hier ook wel altijd blijven – zegt de andere.

Maar we hebben niets te kiezen – zegt die ene weer.

- Hopelijk is er voor ons straks leven, als we deze wereld los moeten laten – zegt de ander weer.

Maar hoe kan er leven zijn zonder die navelstreng?

- Ja, dat is waar, straks knippen ze die navelstreng nog door...

Zo hebben ze het er met elkaar over in de buik van hun moeder.

En die twee kleine dreumesjes in de buik van de moeder zijn er niet zo zeker van hoe het straks moet als ze uit de buik van moeder zijn.

Hebben we eigenlijk wel een moeder? Ik heb haar nog nooit gezien... zegt de een.

- *Misschien hebben we het zelf wel verzonnen* – zegt de ander.

Maar er moet wel een moeder zijn – zegt de ander. *Hoe zouden we hier anders gekomen zijn en hoe zouden we anders in leven blijven?*

- *Heb jij die moeder dan wel eens gezien?* – vraagt die ander weer.

Nee, want het is hier wel knap donker...

Eindelijk breekt de dag aan waarop de kinderen uit de buik van hun moeder mogen.

Dat gaat niet gemakkelijk, dat kost hun echt moeite, maar als ze hun ogen open doen in een voor hen heel nieuwe wereld – dan huilen ze van pure vreugde. Wat ze in die nieuwe wereld te zien krijgen, dat overtreft hun stoutste verwachtingen.

[verhaal van Henri Nouwen, via *Christelijke Dogmatiek* pag. 72v]

Jongens en meiden, dat is natuurlijk een verhaal dat niet kan. Daarom stond het ook in een dik boek voor grote mensen. Maar wat ik wel mooi vond aan het verhaal is dat die tweeling geen idee heeft hoe de grote wereld waar ze naar toe op weg zijn eruit ziet. En hoe je er komt. En toch kunnen ze erop vertrouwen dat het goed komt. Dat er straks leven is – ook als ze niet meer in de buik van hun moeder zitten, ook als de navelstreng doorgeknipt wordt.

Daar zorgt God voor.

Daar gaat het vandaag ook over in de preek.

Luister maar mee, er zit genoeg in waar niet alleen grote mensen wat van kunnen leren, maar ook jullie!

Grote broers en zussen in Jezus Christus,

Vertrouwen.

Wat vinden wij dat – grote mensen als we denken te zijn – vaak lastig.

Je zag het de afgelopen week in de debatten rondom de avondklok.

We zijn allemaal corona-moe (dat hoef je niemand uit te leggen), maar wat is het lastig om de virologen te vertrouwen, de adviezen van RIVM en OMT (inmiddels bekende verschijningen) te vertrouwen die waarschuwen voor een Britse variant of een Braziliaans variant of een Afrikaanse variant of wat voor variant dan ook van het virus dat ons al bijna een jaar te pakken heeft.

Dat vertrouwen vinden wij knap lastig – vooral omdat onze leefwereld steeds kleiner lijkt te worden. Net als bij die tweeling waar ik het met de kinderen over had. Die krijgen naarmate ze groeien in de buik van hun moeder het ook steeds krappere en benauwder. Die willen er ook graag uit.

Vertrouwen – dat is lastig.

Het komt te voet. En het gaat te paard. Zo zegt het spreekwoord het.

Wie kent het niet?!

Wie heeft daar geen ervaring mee?!

We hadden het vorige week over de *Gewone Catechismus*, die korte geloofsleer in 100 vragen en antwoorden die begint met de zoektocht naar geluk.

Dat sprak aan!

Begrijpelijk, want wie wil er nou niet gelukkig zijn?!

En zeker: ook het woord *vertrouwen* is aansprekend, maar tegelijk ook lastig.

Vertrouwen.

Eigenlijk is dat niets anders dan geloven.
 Ik had het er de afgelopen week over met de basiscatechisanten.
 Over wie je kunt vertrouwen.
 Je familie kun je vertrouwen.
 En je vrienden.
 Maar mensen verder weg – die moet je niet zomaar vertrouwen.
 Waarom niet?
 Omdat je die niet kent – zo was hun antwoord.
 Dat was de spijker op de kop.
 Geloven – dat is vertrouwen.
 Maar om te vertrouwen heb je het wel nodig dat je iemand kent.

Over dat vertrouwen hebben we het vandaag.
 Eerlijk gezegd lijkt alles wat we daarover kunnen zeggen zo vaak op wat die tweeling in de buik van hun moeder erover zeggen.
 Ze ontdekken dat ze via die navelstreng verbonden zijn met hun moeder.
 Maar tegelijk hebben ze die moeder niet gezien.
 Ze hebben er geen idee van hoe het voor hen zal zijn als de navelstreng die hen verbindt met hun moeder wordt doorgeknipt.
 Wij weten misschien een heleboel (of anders wat minder) over geloven. We hebben gehoord dat er méér is dan de wereld waarin wij leven.
 Maar, hoe zit het – als bij ons de navelstreng wordt doorgeknipt?

Dan komt uiteindelijk aan op één ding: dat je erop vertrouwt dat het goed komt.
Geloven is vertrouwen.
 Onder die noemer behandelt de *Gewone Catechismus* ook het onderwerp geloven: *Vertrouwen op God.*
 Dan komen de voorbeelden voorbij.
 Het begint al gelijk met Abraham – de man die een *oer-gelovige* heet.
 God zegt tegen hem: *Trek weg uit je land, verlaat je familie, verlaat ook je naaste verwanten, en ga naar het land dat Ik je zal wijzen* (Gen. 12,1).
 En hij doet het. Hij doet het in geloof.
 Abraham – de *oer-gelovige*.
 Prachtig woord: oer-gelovig.
 Dat lees je ook terug in wat we van hem lezen in de brief aan de Hebreëen (11,8):

Door zijn geloof ging Abraham, toen hij geroepen werd, gehoorzaam op weg naar een plaats die hij in bezit zou krijgen, en hij ging op weg zonder te weten waarheen.

Zonder te weten waarheen...
 Hij had er geen idee van in wat voor wereld hij terecht zou komen.
 Maar hij vertrouwde op Hem die het stuurde.
 Heerlijk – om dat te horen.

Net zoals het heerlijk is om te horen over Noach.
 Die moest in een godvergeten wereld een boot bouwen, een ark.
 Denk niet dat hij dat moest doen in een haven of op een scheepswerf.
 Hij bouwde die ark op een plek waar die nooit door mensen te water gelaten had kunnen worden. Nooit.
 Wat zegt diezelfde Hebreëenbrief over hem? (11,7)

Door zijn geloof bouwde Noach, toen hem te kennen was gegeven wat er zou gebeuren, nog voordat dit voor iemand zichtbaar was, gehoorzaam een ark

Nog voordat dit voor iemand zichtbaar was...

Noach – hij wist *dat* er iets ging gebeuren.

Maar *wat* er ging gebeuren – daar had hij geen idee van.

Geloven – dat is vertrouwen.

Ik zou willen – en ik hoop dat jij dat ook wil – dat ze mij een *oer-gelovige* zouden noemen.

Nou ja, ik zou er ook al mee tevreden zijn als ze mij gewoon (wat is trouwens ‘gewoon’?) een gelovige zouden noemen.

Maar hoe doe je dat?

Wat laat je dan zien?

Hoe breng je dat in praktijk?

Misschien is het dan goed om te letten op iemand anders.

Iemand die we beslist geen *oer-gelovige* zouden noemen.

Sterker: het is iemand die spreekwoordelijk is geworden als een on-gelovige: de ongelovige Tomas.

Daar lijk ik vaak meer op dan op Noach of op Abraham of op wie dan ook.

Ik denk zo vaak vanuit m’n eigen denkwereld – net als die tweeling.

Ik heb ontdekt dat ik al m’n vezels verbonden ben aan God – maar hoe moet dat toch als die navelstreng ooit wordt doorgeknipt?

Net als Tomas.

Die was er niet bij – toen de opgestane Jezus zich liet zien aan zijn volgelingen.

Die gelooft er niets van – als zijn eigen collega’s tegen hem zeggen dat ze Jezus hebben gezien (Joh. 20,25):

Alleen als ik de wonden van de spijkers in zijn handen zie en met mijn vingers kan voelen, en als ik mijn hand in zijn zij kan leggen, zal ik het geloven.

Dat is het tegendeel van vertrouwen.

Het is wantrouwen.

Je zou zeggen: dat past niet bij het thema van vandaag.

En toch doet het dat wel.

Die uitspraak van Tomas is – als je eerlijk naar je zelf kijkt – vaak zo herkenbaar.

Die laat zo duidelijk zien dat vertrouwen alles te maken heeft met je *hoofd*, met je *handen* en met je *hart*.

Met je hoofd, met je handen en met je hart.

Kijk maar naar Tomas.

Ze hebben het hem gezegd – z’n collega’s: *Wij hebben de Heer gezien* (Joh. 20,25).

Maar met z’n hoofd kan de arme er niet bij.

Hij wil het eerst ervaren, het eerst voelen, met z’n handen (daar heb je die handen!) tasten.

Pas dan kan hij het geloven.

Geloven – dat is dan de erkenning dat iets wat je voor onmogelijk hield werkelijk waar is, dat je het toelaat tot jezelf, dat je het toelaat in je hart.

Daar heb je dat vertrouwen weer.

Hoofd, hart en handen.
Het lukt Tomas niet.

Totdat – het is een week later – Jezus komt.

Jezus – die *niet* zegt: foei, Tomas, wat doe je nou? Ik had het jullie toch...

Niets van dat alles.

Jezus – Hij zegt (Joh. 20,27):

Leg je vingers hier en kijk naar mijn handen, en leg je hand in mijn zij. Wees niet langer ongelovig, maar geloof.

Hoofd, handen en hart.

Wat Jezus doet is niet anders dan dat Hij Tomas raakt in zijn *hart*.

Je mag ook zeggen dat Hij zijn leerling aanraakt door de Geest, maar dat terzijde.

Dat Jezus hem in zijn hart raakt sluit het *hoofd* niet uit.

Per slot van rekening laat Jezus zich op dezelfde manier als een week eerder zien aan zijn volgelingen. Alleen zijn ze nu niet met z'n tienden, maar met 11 man, met Tomas erbij.

En wat zo mooi is: Jezus neemt Tomas bij de hand, laat hem zijn *hand* leggen in zijn zij (waarvan we overigens niet weten of Tomas dat ooit gedaan heeft!).

Hoofd, hart en handen.

Jezus gebruikt ze alle drie.

Het brengt Tomas er toe om Jezus te erkennen als zijn Heer, om zijn geloof te belijden (Joh. 20,29):

Mijn Heer. mijn God!

Je zou kunnen zeggen dat het de geboorte van Tomas is.

De geboorte van zijn geloof.

De geboorte van vertrouwen.

Ben je er dan – met die geboorte?

Dat denk ik niet.

Maar het begint er wel mee – dat je vertrouwt op Jezus.

Dat je vertrouwt op zijn woord (Joh. 20,29):

Gelukkig zijn zij die niet zien en toch geloven.

Vertrouwen – dat heeft alles te maken met je hart.

Met het je gewonnen geven aan Christus.

Aan wat Hij jou te zeggen heeft.

Daarin is die Tomas – misschien ook wel de Tomas in jou – niet anders dan Abraham, over wie we het eerder hadden.

Wat lijkt het verschil tussen die twee, Abraham en Tomas, groot.

De een heet *oer-gelovig*, de ander *ongelovig*.

Maar belangrijker dan wat wij *over* die twee kunnen zeggen is wat er *tegen* hen gezegd werd.

Abraham: hij werd door God *geroepen*.

Tomas: hij kreeg van Jezus te horen: *Wees niet langer ongelovig, maar geloof* (Joh. 20,27).

Beide – hoe verschillend ook – namen dat woord aan.

Dat is geloven: dat je het woord van God, de boodschap van boven aanneemt.
Dat je God vertrouwt op zijn woord.

Vertrouwen – nog te vaak denken wij dat geloven betekent dat je veel moet weten, veel moet doen, veel moet ervaren.

Ik heb al eerder gezegd: dat weten, dat doen, dat ervaren is niet onbelangrijk.

Integendeel.

Alleen – dat weten, dat doen en dat ervaren mag een weten en een doen en een ervaren zijn wat gebaseerd is op wat God je te zeggen heeft.

Het krijgt op een heerlijke manier woorden in die *Gewone Catechismus* waar we het ook vorige week over hadden.

Eén van de vragen (het is nummer 15) in het deel over *Vertrouwen op God* luidt:

Hoe werkt geloven?

Geloof is Gods geschenk waardoor ik ga luisteren naar zijn stem die in het evangelie tot mij komt. Gods Geest richt mijn hoofd, hart en handen op Jezus Christus. Zo raak ik steeds meer aan Hem gehecht en wil ik Hem volgen, heel mijn leven.

Geloven – dat is vertrouwen.

Je vertrouwt God op zijn Woord – dat Woord dat als evangelie naar ons toekomt.

Dat vertrouwen maakt dat je je *hoofd, hart en handen* richt op God.

Op wat Hij zegt.

Op wat Hij van zich laat weten – in het evangelie: *Geloof is Gods geschenk waardoor ik ga luisteren naar zijn stem die in het evangelie tot mij komt.*

Met mijn hoofd kan ik er lang niet altijd bij.

Mijn hart zit zo vaak vol met tegenstrijdigheden.

Mijn handen staan zo vaak verkeerd.

Maar het begint met luisteren.

Luisteren – niet alleen naar wat God van je vraagt, maar vooral luisteren naar wat Hij je te vertellen heeft.

En dat alsjeblieft met een open hart.

Een luisteren dat niet alleen je hart raakt, maar ook je hoofd en je handen in beweging zet.

Abraham – hij trok weg.

Tomas – nog één ding dat ik zo mooi vind: zijn naam betekent *tweeling*. Maar wat belangrijker is: hij laat z'n ongelof los, je vindt hem nog een keer in de kring van zijn collega-apostelen.

Dat is vertrouwen – dat God door zijn Geest ook in mij, in jou in ieder mens wil werken – ook als je jezelf geen *oer-gelovige* vind, ook als je jezelf als *ongelovige* tegenvalt.

Vertrouwen dat handen en voeten krijgt: *Gods Geest richt mijn hoofd, hart en handen op Jezus Christus.*

Ik begon met die tweeling.

Die wist ook niet wat hun boven het hoofd hing.

Maar ze waren door de navelstreng verbonden met hun moeder – die ze nog nooit hadden gezien.

Laten wij maar door de levensstreng van het Woord verbonden blijven met Hem die Heer is van ons leven, die ons brengt naar een nieuwe wereld.
En laten we zo *hoofd, hart en handen* maar gericht houden op Jezus.
Op Hem kun je rekenen.
Op Hem kun je *vertrouwen!*

Amen.